Raport z badania ankietowego dotyczącego kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pyskowice

Gmina Pyskowice w ramach prac nad projektem *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego* obejmującym obszar w granicach administracyjnych miasta przeprowadziła jako jedną z technik konsultacji społecznych badanie ankietowe online (badanie CAWI). W badaniu skoncentrowano się na idei „ZIELONE PYSKOWICE" (pod takim hasłem jest realizowany projekt Studium), która skupia się na idei zrównoważonego rozwoju w odniesieniu do kształtowania przestrzeni miejskiej. Na obecnym etapie prac, kluczowe dla hasła „Zielone Pyskowice" są 4 obszary tematyczne ujęte w niniejszym badaniu:
część I – Zbiorniki retencyjne;
część II – Ścieżki rowerowe;
część III – Powrót kolei – stacja *Pyskowice Miasto*;
część IV – Obwodnica miasta.

Ankieta stanowi część procesu konsultacji społecznych, realizowanych w ramach udziału w projekcie „Szkoła Świadomego Planowania Przestrzennego 2.0". Badanie ankietowe zostało zrealizowane w terminie od 18.02.2021 r. do 12.03.2021 r. Informacje o możliwości wzięcia udziału w konsultacjach zostały opublikowane na stronie internetowej www.pyskowice.pl oraz w lokalnej gazecie „Przegląd Pyskowicki".

Charakterystyka próby badawczej

W badaniu ankietowym wzięły udział 523 osoby, w tym minimalnie więcej mężczyzn (51%). Najliczniejszą grupę względem wieku stanowią osoby między 36 a 45 rokiem życia (40%), natomiast w najmniejszym stopniu reprezentowane są osoby poniżej 18 lat (1%) i seniorzy (4%). Zdecydowana większość ankietowanych (60%) posiada wykształcenie wyższe. Wśród badanych dominują osoby mieszkające w Pyskowicach (93%).

CZĘŚĆ I – ZBIORNIKI RETENCYJNE

Zbiornik retencyjny *to wodny magazyn, którego zadaniem jest gromadzenie wody (możliwie jak najdłużej), nawadnianie okolicznych terenów, ale jednocześnie pełni funkcję zabezpieczającą przed powodzią. Przy okazji zbiorniki retencyjne mogą być atrakcyjnymi terenami turystycznymi i rekreacyjnymi, a także rezerwatem fauny i flory.*

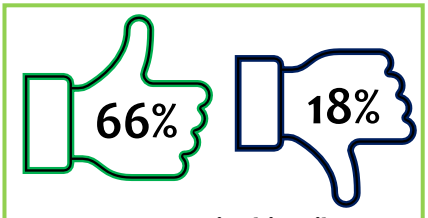

Czy stworzenie zbiornika retencyjnego w Pyskowicach jest potrzebne?

Około 2/3 ankietowanych **zauważa potrzebę budowy zbiornika retencyjnego w Pyskowicach**, natomiast blisko 1/5 jest przeciwna takiemu rozwiązaniu. **Zdecydowana większość (blisko 80%) popiera także pomysł utworzenia miejsca rekreacji przy utworzonym zbiorniku**, z czego ok. 7% wskazuje na pewne warunki, które powinny być spełnione przy tego typu inwestycji. Do najczęściej poruszanych wątków w tym zakresie należą kwestie bezpieczeństwa (np. monitoring, ratownik), staranne zaplanowanie (konsultacje z mieszkańcami i ekologami, nieuciążliwe dla mieszkańców i natury, z dobrym dojazdem) czy charakter miejsca (zielone, spokojne, elementy małej architektury – ławki, miejsca biwakowe). Podobnie przedstawiają się wyniki dotyczące **możliwości wprowadzenia drobnych usług typu kawiarnia, restauracja czy małe sklepy** w pobliżu zbiornika i miejsca rekreacji – ponad ¾

ankietowanych dopuszcza takie rozwiązanie, z czego ok. 5% pod pewnymi warunkami. Głównie wskazywano na obecność jedynie małych kawiarni czy obiektów gastronomicznych (np. typu foodtruck), bez możliwości sprzedaży alkoholu oraz zakaz budowy sklepów czy lokali wielkopowierzchniowych.

W ankiecie zaproponowano **4 propozycje lokalizacji zbiornika retencyjnego**. Najwięcej głosów zebrała **lokalizacja D - na zachód od Parku Miejskiego, po północnej stronie ul. Toszeckiej – 46%.** Na drugim miejscu z wynikiem 26% znalazła się lokalizacja A, czyli obszar na północ od kościoła pw. Nawrócenia św. Pawła, poniżej ul. Lokalnej, natomiast najmniejsze uznanie zyskała lokalizacja między ulicami Czeremchy i Krokusów – jedynie 9%. Ankietowani mieli także możliwość wskazania własnej propozycji lokalizacji zbiornika. Większość osób, które skorzystało z takiej opcji jest przeciwna powstawaniu kolejnego zbiornika retencyjnego, kilka osób wskazało natomiast na konieczność profesjonalnych analiz przy wyznaczeniu miejsca oraz umiejscowieniu w pobliżu rzeki Drama.

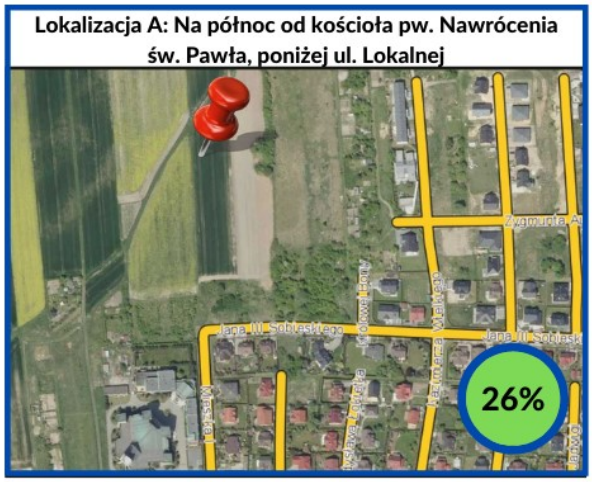

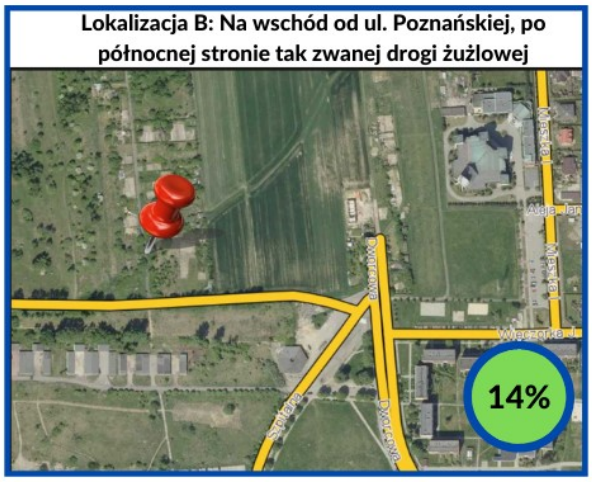

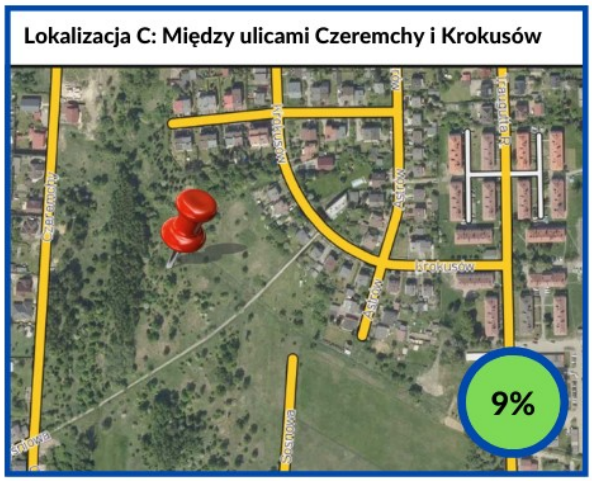

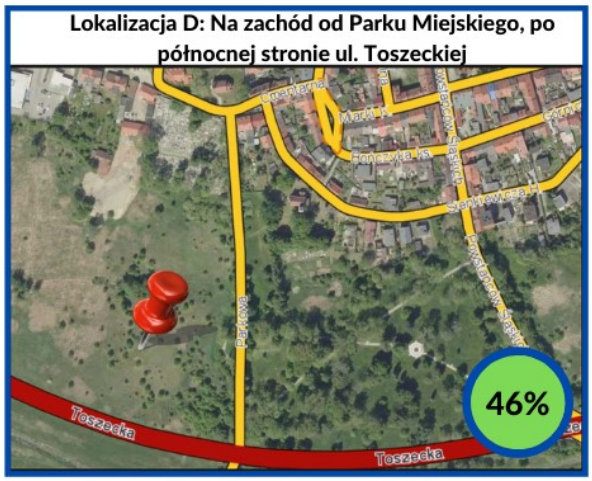

CZĘŚĆ II – ŚCIEŻKI ROWEROWE

Ścieżka rowerowa *jest to droga lub jej część przeznaczona do ruchu rowerów, oznaczona odpowiednimi znakami drogowymi i oddzielona od jezdni konstrukcyjnie np. krawężnikiem lub za pomocą urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego np. barierami.*

Trasa rowerowa *jest to szlak wycieczkowy dla rowerzystów, oznaczony specjalnymi symbolami wyznaczającymi jego przebieg i ułatwiającymi odnalezienie właściwej drogi.*

W kolejnej części skupiono się na **ruchu rowerowym i rozwiązaniach w tym zakresie** w Pyskowicach. Dla około ¼ ankietowanych rower stanowi stosunkowo regularny sposób przemieszczania się po gminie (kilka razy w tygodniu), zbliżona grupa badanych korzysta z roweru kilak razy w miesiącu. **Rower stanowi codzienny środek transportu dla ok. 14% respondentów**. Z kolei 7% ankietowanych nie korzysta z roweru w ogóle.

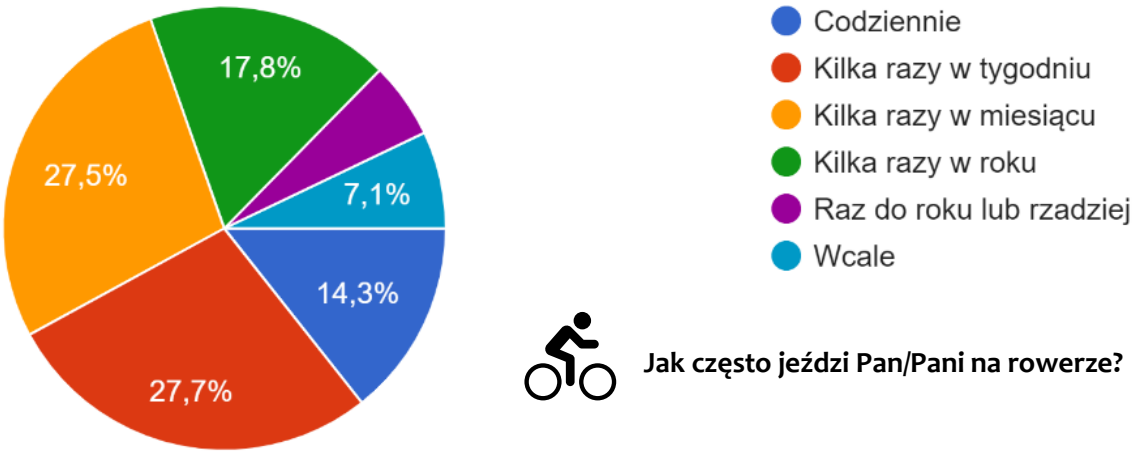

Jak często jeździ Pan/Pani na rowerze?

Podobnie przedstawiają się wyniki dotyczące korzystania z roweru w celu dotarcia do sklepu, szkoły lub pracy. Dla 14% to właśnie rower jest głównym sposobem przemieszczania się, a dla 1/3 jest to okazjonalny środek transportu.

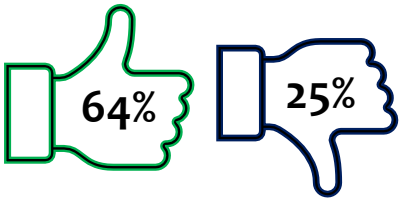

Czy budowa wygodnych i bezpiecznych ścieżek rowerowych spowoduje, że będzie Pan/Pani dojeżdżać do pracy/szkoły rowerem?

Co ciekawe, **większość respondentów (ponad 60%) deklaruje chęć korzystania z roweru jako środka dojazdu do pracy czy szkoły,** w przypadku budowy wygodnych i bezpiecznych ścieżek rowerowych. Osoby, które w dalszym ciągu nie mają zamiaru korzystać z tej formy transportu wskazują jako główne przyczyny przed wszystkim **dużą odległość do miejsca pracy** (poza gminą Pyskowice, większe miasta w województwie śląskim) oraz **utrudnienia, które uniemożliwiają dojazd od pracy rowerem** (np. konieczność transportu narzędzi czy wymagany formalny ubiór w pracy).

Zdaniem blisko 2/3 ankietowanych **ścieżki rowerowe powinny być powiązane z istniejącymi na terenie gminy obiektami zabytkowymi i turystycznymi**, w tym m.in. Zamkiem w Toszku, Pałacem w Pławniowicach, okolicznymi jeziorami np. Dzierżno, skansenem, terenami rekreacyjnymi (np. parkami), doliną Dramy i mostem Bały, Rynkiem z Ratuszem czy zabytkowymi kościołami i stacją PKP.

Velostrada *(rzadziej określana też mianem Rowerostrady) jest to droga rowerowa, która w swym charakterze ma przypominać autostradę zapewniając bezkolizyjne przecięcia z pozostałymi drogami. Najczęściej określana jest jako droga dla rowerów o wysokich parametrach projektowych, umożliwiająca osiąganie wysokich prędkości podczas podróży.*

W badaniu ankietowym przedstawiono także koncepcję Velostrady wzdłuż linii towarowej nr 301 - Kopalni Piasku „Kotlarnia"S.A. **71% ankietowanych pozytywnie ocenia zaproponowany przebieg trasy i popiera jej realizację**. Przeciwnych jest zaledwie 3%, a kolejne 9% ma pomysły związane z modyfikacją przebiegu trasy. Najczęściej powtarzającym się postulatem jest poprowadzenie trasy bliżej centrum miasta Pyskowice, a także powiązanie z miastem w sposób umożliwiający łatwy dojazd do Velostrady z każdej jego części.

Zdecydowana większość badanych (76%) **popiera także utworzenie wzdłuż Velostardy miejsc, gdzie dostępne będą drobne usługi** (np. foodtrucki, sklepy, wypożyczalnie rowerów). Najbardziej preferowanymi lokalizacjami takiego miejsca są **obszary położone nad jeziorami** (propozycja A – 38% i propozycja B – 21%) oraz **w okolicach Skansenu** – 21%.

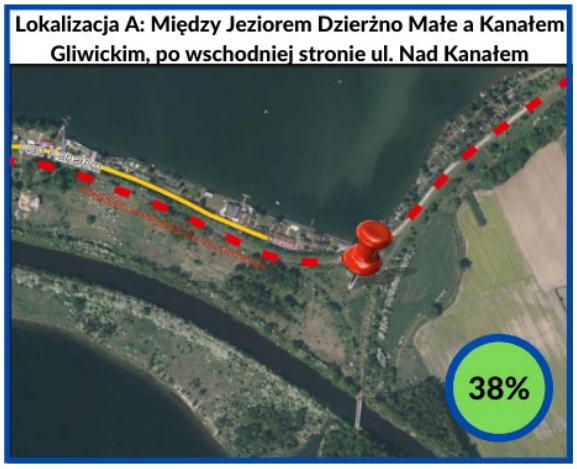

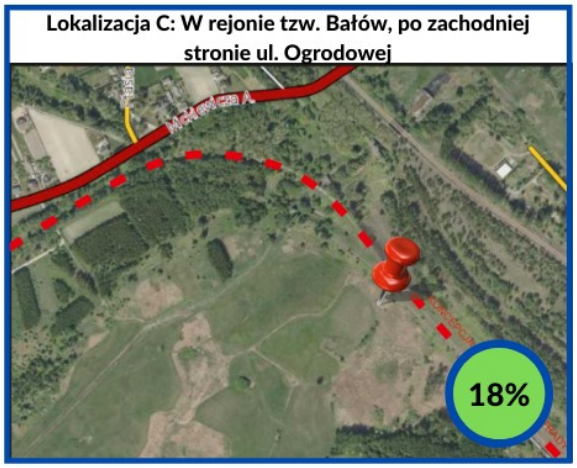

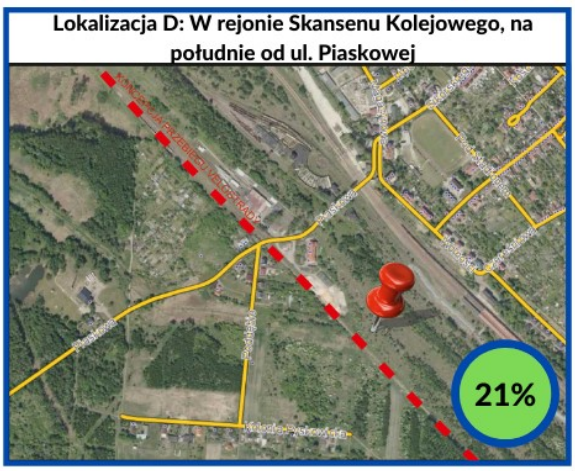

CZĘŚĆ III – POWRÓT KOLEI – STACJA *PYSKOWICE MIASTO*

Kolej metropolitalna *jest to transport szynowy mogący być w przyszłości kręgosłupem całego systemu komunikacji publicznej na obszarze Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Aby tak się stało, konieczne jest powstanie Kolei Metropolitalnej łączącej gminy naszego powiatu z miastem wojewódzkim, czyli Katowicami.*

Większość ankietowanych korzysta z komunikacji miejskiej sporadycznie (45% kilka razy w roku lub rzadziej), a 1/5 nie korzysta z niej wcale. Jedynie co dziesiąty badany jeździ komunikacją miejską codziennie.

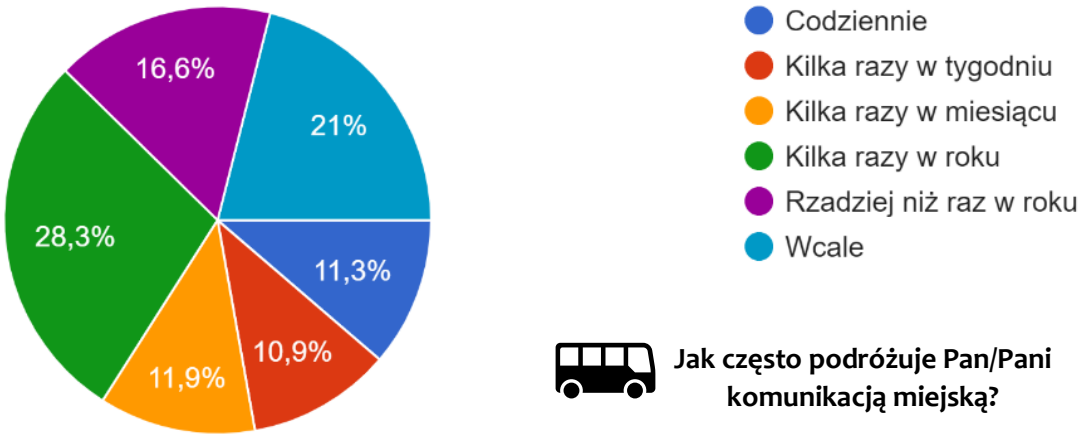

Jak często podróżuje Pan/Pani komunikacją miejską?

TAK: 14%
NIE: 63%

Czy ma Pan/Pani uwagi do poniższej koncepcji przebiegu linii kolejowej?

W ankiecie zaprezentowano także proponowany **przebieg linii kolejowej**. Ponad **60% ankietowanych akceptuje go bez żadnych uwag**. Drobne zmiany zaproponowało 14% badanych. Dotyczą one głównie budowy wiaduktu (lub przejazdu drogowego) przy ul. Poznańskiej. Pojawiły się także propozycje utworzenia przystanków w Sośnicy, ok. Ptasiego Osiedla oraz Mikoszowinie. Kilka osób zwróciło uwagę na potrzebę ochrony przed hałasem.

Mieszkańców gminy zapytano także o **chęć korzystania z kolei jako podstawowego środka transportu do pracy**. Taką alternatywą dojazdów do pracy zainteresowanych byłoby niemal 50% ankietowanych, dla 36% budowa linii kolejowej nie wpłynie na ich codzienne podróże, a 15% trudno w tym momencie określić potencjalna zmianę.

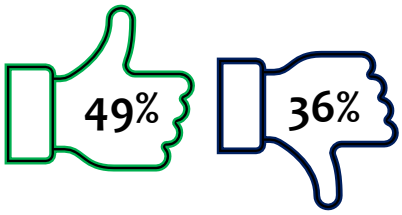

Czy odtworzenie linii kolejowej i dworca kolejowego „Pyskowice Miasto" spowoduje, że będzie Pan/Pani dojeżdżać do pracy/szkoły pociągiem?

CZĘŚĆ IV – OBWODNICA MIASTA

Obwodnica *jest to droga prowadząca wokół miasta, dzielnicy, centrum lub śródmieścia umożliwiająca pojazdom ominięcie pewnego obszaru miejskiego i odciążenie jego ulic z tranzytowego ruchu międzymiastowego, międzydzielnicowego lub międzyosiedlowego.*

Nowa obwodnica Pyskowic:
Celem budowy nowej obwodnicy jest odciążenie naszego miasta z ruchu drogowego na odcinku ul. Gliwickiej do ul. Mickiewicza. Nowa droga przejęłaby ruch tranzytowy w południowo-zachodniej części Pyskowic, co wpłynęłoby na poprawę przepustowości skrzyżowania ul. Gliwickiej z ul. Toszecką oraz odciążyłoby od wzmożonego ruchu odcinek drogi krajowej (ul. Mickiewicza) w obrębie zabudowań.

Ostatnia część ankiety dotyczyła w głównej mierze **ruchu samochodowego w mieście Pyskowice z związku z planami budowy obwodnicy**. Mieszkańcy byli pytani o częstotliwość przemieszczania się ul. Gliwicką i ul. Mickiewicza. Blisko 45% ankietowanych korzysta przynajmniej z jednej z tych dróg codziennie, a co czwarty badany przynajmniej kilka razy w tygodniu. **Dane wskazują na duże natężenie ruchu na tych odcinkach**.

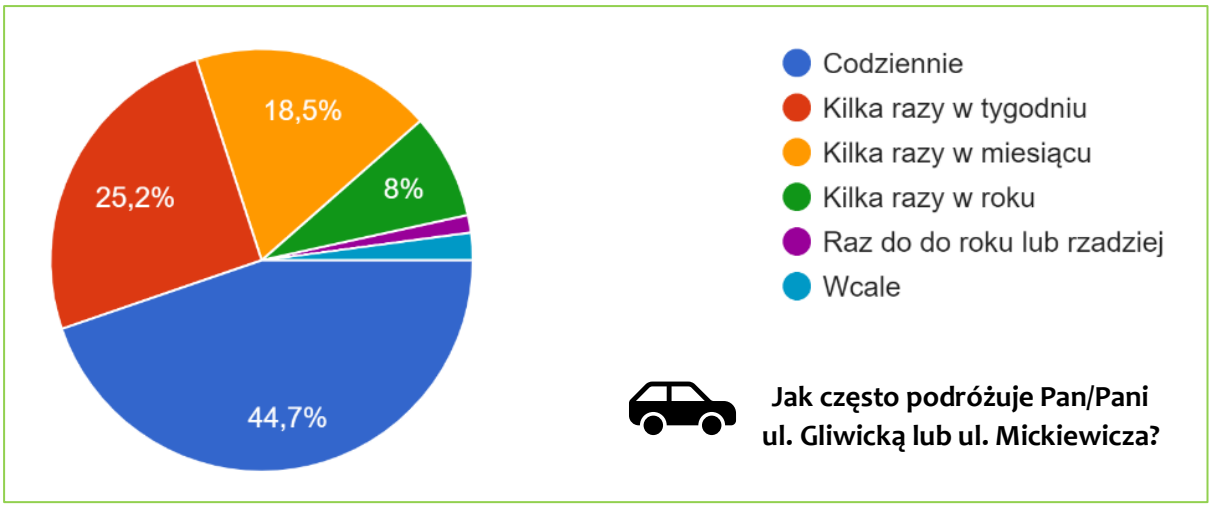

Jak często podróżuje Pan/Pani ul. Gliwicką lub ul. Mickiewicza?

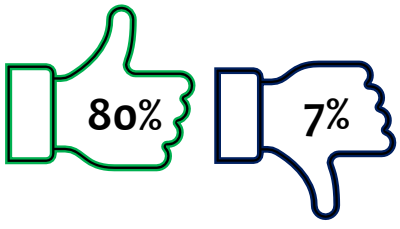

Czy Pana/Pani zdaniem powinna powstać obwodnica miasta?

Zdecydowana większość ankietowanych opowiada się za budową obwodnicy miasta – 80%. Przeciwnych tej inwestycji jest 7% badanych. Uczestnicy ankiety mieli także możliwość zapoznania się z koncepcją przebiegu obwodnicy oraz wniesienia uwag. 60% ankietowanych akceptuje proponowany wariant obwodnicy, uwagi złożyło natomiast 22% ogółu. **Do najczęściej poruszanych wątków należą**: organizacja ruchu na skrzyżowaniach w formie rond, obawy o zniszczenie terenów zielonych (ogródki działkowe, dzikie zwierzęta), propozycje połączenia z ul. Toszecką, konieczność współpracy z sąsiednimi gminami m.in. Gliwicami czy wątpliwości odnośnie faktycznego wpływu na udrożnienie ruchu na ul. Gliwickiej i ul. Mickiewicza.

Dodatkowe wnioski

Ankietowani mogli także złożyć **ogólne uwagi dotyczące życia w Pyskowicach**. Do najczęściej poruszanych kwestii należą:

- remonty i modernizacje ulic i chodników, w tym np. ul. Kościelnej, ul. Gliwickiej, Rynku czy ul. Mickiewicza;
- budowa bezpiecznych ścieżek rowerowych, m.in. do Pławniowic, Czechowic, wzdłuż Dramy;
- poprawa dojazdu do Gliwic;
- ożywienie przestrzeni Rynku;
- dbałość o tereny zielone, rozbudowa parków, nasadzenia drzew;
- nowe obiekty sportowe m.in. basen kryty, lodowisko, tor rolkowy (na Starej Banie);
- poprawa dostępności oferty kulturalno-usługowej np. kina, kawiarni i innych lokali gastronomicznych, żłobka, sal warsztatowych, zlokalizowanych nie tylko w centrum miasta;
- odnowa zabytkowych obiektów na terenie miasta m.in. kamienic na Starym Mieście, budynku dworca PKP;
- dbałość o ład przestrzenny – uniemożliwienie zbyt gęstej zabudowy;
- prowadzenie dialogu z mieszkańcami, konsultacje społeczne, szerokie informowanie o tych procesach.